

به‌لگه‌یا زانیاریان یا 1 ناسکرنا بېشيانی ئانکو نفیشکانی ل ئاوسترايایی کورمانجیا بادینی

نه‌ف به‌لگه‌یا زانیاریان ژ ئالینی " AMPARO Advocacy " فا هاتیه ناماده‌کرن دا کو زانیاریین وەرگهراندی دهرباری نفیشکانبوون و بېشيانی بده بهر دهستی کهسین کو ژ جفاکین جهیره‌نگ نین چاندی و زمانی نه.

1. بېشيانی ئانکو نفیشکانی چی یه؟
2. نفیشکانی ل ئاوسترايایی
3. جوورەیین نفیشکانی
4. وەرگرتنا ئالیکاری و پشتگری زوودم
5. وەرگرتنا پشتگری کو ته هه‌وجەتی پی هه‌یه
6. ژ کو دکاری ئالیکاری وەرگری
7. گوهرتتین د واری خزمەتین نفیشکانی
8. بهر دهستبوونا وەرگیران
9. وەرگرتنا ئالیکاری ژبو هلیخستنا مزار و بابەتان

1. بېشيانی ئانکو نفیشکانی چی یه؟

مروّف د ده‌مه‌کێ دا بېشيان و نفیشکانه کو مقاته‌بوونا ل خوه، مه‌شيان ئان جیجی‌بوون، بهیستن ئان دیتن، فکرینا ئاشکرا ئان هینبوون ژیرا دژوار به. رهنکه نه‌ف کهس د واری پیک ئانینا چالاکین روژانه تووشی کیشی ببن.

نفیشکانی ئانکو کیم ئه‌ندام بوون رهنکه ژ بهر بوویه‌را ترافیکی، بوویه‌رین دن، نه‌خوشی پیک هاتیه ئان زکماکی به. نفیشکانی ب گشتی ده‌مدریژ و بهر ده‌وامه‌وو د ته‌فاهیا ژيانا مروّف دا ددومه. له‌وما نفیشکانی ب واته‌یا چەند مه‌هان نه‌خوش بوون ئان ئشکه‌ستنا هه‌ستیان کو یی باشتەر ببه، نینه.

نفیشکانی هه‌ر وها رهنکه د بن باندو‌را نیرینا کهسین دن دهرباری مروّفان (نیرین) و ئاتمه‌سفه‌را فیزیکی دا به، وکه قییا کو گهلۆ دکاره ل ئاف مالی، جهی شولکرنی ئان ئاف جفاکی جیجی ببه، گهلۆ دکاره ژ وه‌سایتین هاتوو‌چوونا گه‌له‌مپه‌ری سوودی وەرگیره و ل ئاف جفاکی چاوا رووبرووی وی دبن.

2. نفیشکانی ل ئاوسترايایی

ل ئاوسترايایی کهسین نفیشکان مافین خوه بین به‌ران بهر هه‌نه و دکارن هه‌مان کاران بکن کو کهسین دن ژی دکارن ل ئاف جفاکی پیک بینن. و مک میناک، مافی وان هه‌یه کو ته‌فگه‌ریانه‌کا ب نینساف و نه‌دلانه دگهل وان پیک وهره، مافی وان یی هینبوون و شولکرن، بژارتنا جهی ژیان و شیوازا ژيانا خوه هه‌یه.

کەسێن نەفیشکان دکارن ژيانەکا خوە یا باش ھەبن، نارمانج و خەمون و خەمالێن خوە د راستیی دا ببینن، تەقڵی جفاکی ببین و ئالیکاریگەھان بن. کەسێن نەفیشکان گەلەک خالین ھیز و شیانێ ھەنە و دکارن ھۆستەتی و پەسپۆرتییێن نوو فیر ببین.

کەسێن نەفیشکان دخوازن د تەقەھیا بەشین ژيانا مالباتی و جفاکی دا بەشدار ببین و قانونێن ئاوستراڵیایی ئالیکاریا وان دکن کو فی کاری بکن. ل ئاوستراڵیایی جەپکاری و جوداتیدانینا نافەر کەسێن نەفیشکان و یێن دن بەرۆقاژیا قانونی یە.

نەفیشکانبوون رەنگە ب فی واتەیی بە کو مەروفی نەفیشکان خەباتین خوە ب ئاویەکی جیاواز پێک ببینە و رەنگە ھەوجەتی ب ئالیکاریەکا جیاواز ھەبە. مەروقی نەفیشکان و بێشیان رەنگە ژبو پێکانینا فان کاران ھەوجەتی ب ئالیکاریی ھەبن:

- دووشگرتن ئان چووینا ھەمامی
- لێر خوەکرنا کنجان
- ھولستیانا ژ ناڤ نەفینان
- ناخافتن و فامبوون
- کرین
- تەقڵیبونا ناڤ جفاکی
- چووینا جەپ شۆلکرنی ئان سەر یلێدانین بژیشکی
- کرینا نالاقین وەکە کورسیا ب چەرخ
- مقاتەبوونا ل مالی و ھەبوونا ژیانەکا باش

3. جوورەیی نەفیشکانی

نەفیشکانیا ھزری

کەسێن نەفیشکان ژ ھیلا ھزری فا رەنگە د واری ھینبوونا تەشتین نوو دا، چارەسەر کرنا کێشیان، ھووربوون و ببیر خستنی، پێکا کەسێن دن تووشی دژواریەکا پرتەری ببین. ئەگەرین ھەری ناسیار ب فی رەنگی نە

- ژداییکبوونا نەفیشکان
- قەومینا کێشیان د ھیماما دوجانیبوونی (وەک میناک وەر نەگرتنا ئۆکسیژنە قاسی تیرێ)
- کێشەیین ساخەمی
- وەر نەگرتنا خوارنا بەس، ئان مقاتەبوونا بژیشکی یا باش

نەفیشکانبوونا لەشی

نەفیشکانبوونا لەشی ل سەسر خەباتا بەدەمی ئان شیان تەقەرە کەسانە وەک میناک رێچوون ئان کۆنترۆلا میزدانکی باندۆری دکە. ئەن دکارە بەشەکا لەش بخە بن باندۆری، وەک میناک، نەبوونا پێک ئان باسکەکی. گەلەک سەدەمێن نەفیشکانبوونا لەشی ھەنە، رەنگە مەروڤ ھەما نەفیشکان ژ داییک بووبە. نەفیشکانیا لەشی دەر یێن ھەزار مۆرک (بەندا پستی)، فەلەجبوونا مەژی و موولتیپەل سکلوزەری دگرە بەر خوە.

نەفیشکانیا نەسەبی

نەفیشکانیا نەسەبی ل سەر شیوازا رووبرووبوونا دگەل زانیارییان و پێوەندیگەریانا دگەل بەشین دن یێن لەشی باندۆری دکە، وەک میناک ناخافتن، ھزری و ھەریک. رەنگە مەروڤ د فی رەوشی دا ژ داییک بووبن، پشترە ل ژیانە تووشی نەفیشکانی بووبن ئان ژ بەر بوویەرا تەرافیک نەفیشکان بووبن.

نه‌خو‌ه‌شیا د‌ه‌روونی

که‌سین کو نه‌خو‌ه‌شیا د‌ه‌روونی ب وان را ه‌یه، ر‌ن‌گه د واری شیوازا ه‌ز‌رین، ه‌س‌ت‌ک‌رن نان ته‌ف‌گ‌ه‌ریانی دا هن کیشه ه‌م‌بن کو د‌کاره ل س‌ر پی‌و‌ه‌ندین وان، نان شیانان وان یا شول‌ک‌رن نان ژیانې باندوړې ب‌که. و‌م‌ک میناک ر‌ن‌گه که‌سه‌ک تووشی خو‌ه‌دا‌ک‌ه‌ت‌نا (ب‌س‌خو‌ه‌ک‌ه‌ت‌ن) گ‌ران بو‌وبه کو ل س‌ر شیانان وی یا ژیانې باندوړې ب‌که. ئەف م‌زار د‌کاره ل س‌ر پی‌و‌ه‌ندین وان، خ‌ه‌ب‌ات‌ن وان و ه‌م‌ز‌ک‌رنا وان ژ ژیانې باندوړې ب‌که.

بیشیانیا ه‌س‌ت‌ک‌رنی

ئ‌ف م‌زار لاوازا بهیستنی، کیشهیا دیتنی نان نا‌کو‌کیا نا‌خ‌اف‌ت‌نی د‌گ‌ره ب‌س‌ر خو‌ه.

زیانا مه‌ژی یا ق‌ه‌ومی

زیانا مه‌ژی یا ق‌ه‌ومی نان میرات‌م‌ی، کیشهیا مه‌ژی یه کو پشتی ژدایی‌ک‌بوونی د‌ق‌ه‌وم‌ه. ئەف ی‌ه‌ک د‌کاره ژ ب‌س‌ر بو‌وی‌ه‌را ترافیک‌ی، و‌م‌ر‌ش نان بو‌وی‌ه‌رین دن، س‌ه‌ک‌نا مه‌ژی، ت‌و‌م‌ورا مه‌ژی، ق‌ه‌خوارنا زیده یا ئەل‌ک‌ولی نان ماد‌ه‌یین نار‌کو‌وت‌یک به. باندوړین کیشهیا مه‌ژی یا ق‌ه‌ومی د‌کارن پ‌ش‌کی و د‌م‌م‌ک‌ورت نان گ‌ران و ه‌م‌ت‌اه‌م‌ت‌ایی بن.

نووتیس‌م

که‌سین تووشو‌بو‌ویی ب نووتیس‌م ر‌ن‌گه د واری پ‌س‌پ‌ورت‌یین زمانی نان پی‌و‌ه‌ند‌ی‌گ‌رت‌نی و ه‌ی‌ن‌بو‌نا پ‌س‌پ‌ورت‌یین ج‌ف‌ا‌کی تووشی کیشهی بن، ر‌ن‌گه ل س‌ر د‌ن‌گ، پ‌ل‌ک‌اندن، ته‌ه‌م، ب‌ی‌ه‌ن، رو‌نا‌هی و ر‌ن‌گان ه‌س‌ت‌یار بن.

4. و‌ه‌ر‌گ‌رت‌نا نالی‌کار‌یا زو‌ود‌ه‌م

ئ‌م‌گ‌ر و‌سا د‌ف‌ک‌ری کو زاروکی ته نفیش‌کان و بیشیان، و‌م‌ر‌گ‌رت‌نا نالی‌کار‌ی د‌د‌ما ه‌م‌ری له‌ز دا د‌کاره ژبو م‌ز‌ن‌بو‌نا ز‌زارو‌ک نالی‌کار و سو‌ود‌ه‌م به و د‌کاره ب ق‌ی و‌ا‌ه‌ی به کو پ‌ش‌تره ه‌م‌ج‌م‌تی ب نالی‌کار‌یه‌کا ک‌ی‌م‌تر به.

و‌م‌ر‌گ‌رت‌نا نالی‌کار‌یا زو‌ود‌ه‌م د‌کاره نالی‌کار‌یا مال‌باتان ب‌که کو نفیش‌کانی و بیشیانیا زاروکی خو‌ه ت‌ی‌ی‌گ‌ه‌ژن و باش ل زاروکی خو‌ه م‌ق‌اته بن.

5. و‌ه‌ر‌گ‌رت‌نا نالی‌کار‌یا کو ته ه‌م‌و‌ج‌ه‌تی پی ه‌یه

ه‌ن‌ک ژ که‌سین بیشیان و مال‌باتان وان ب د‌زواری د‌کارن نالی‌کار‌ی کو پی ه‌م‌و‌ج‌ه نه و‌م‌ر‌ب‌گ‌رن. ئەف گ‌ر‌ی‌ن‌گه کو بزانی نفیش‌کان‌بوون و بیشیان‌ی چی یه. د‌کاری ل س‌ر ق‌ییا کو گ‌ه‌لو نفیش‌کانی نان نا، ب ب‌ز‌ی‌ش‌کی خو‌ه را ب‌پ‌ه‌ی‌قی. خ‌ز‌م‌ت و پ‌ش‌ت‌م‌ا‌ق‌ن‌یین ل ب‌س‌ر د‌ه‌س‌ت د‌کارن نالی‌کار‌یا که‌سین نفیش‌کان و مال‌باتان وان ب‌کن.

6. ژ کو د‌کاری نالی‌کار‌ی و‌ه‌ر‌ب‌گ‌ری

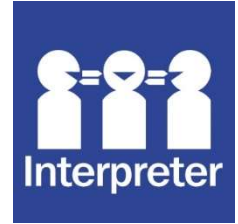
ئ‌م‌گ‌ر ل کو‌وب‌ی‌ن‌ز‌ل‌ه‌ند‌ی د‌ژی و تو نان که‌سه‌ک ژ ئەند‌ام‌ین مال‌باتا ته نان‌ها ه‌م‌ج‌م‌تی ب نالی‌کار‌ی ه‌یه، د‌گ‌ل ه‌م‌ژمارا 13 74 68 ب‌که‌فه پی‌و‌ه‌ندی و دا‌خ‌وا‌ز ب‌که کو ب که‌سه‌ک ژ به‌شا خ‌ز‌م‌ت‌ین نفیش‌کان‌ی را د‌م‌ر‌باری ر‌م‌وشا خو‌ه ب‌پ‌ه‌ی‌قی.

7. گو‌ه‌ر‌ت‌ن‌ین نوو د واری پ‌ش‌ت‌ه‌ف‌ان‌یا ژ که‌سین نفیش‌کان

د ه‌ی‌ما 3 سالین دن دا گ‌ه‌ل‌ه‌ک گو‌ه‌ر‌تن و باش‌ت‌ر‌بوون د‌م‌ر‌باری شیوازا و‌م‌ر‌گ‌رت‌نا پ‌ش‌ت‌ه‌ف‌ان‌یا ه‌م‌و‌ج‌ه ژ نالی که‌سین نفیش‌کان و مال‌باتان وان د‌ی ب‌ق‌وم‌ن. د‌کاری ب س‌ر‌پ‌ل‌ی‌د‌ان‌ال مال‌پ‌را ب‌ر‌ن‌ام‌یا سی‌گ‌ورت‌ایا (ب‌ی‌م‌یا) نفیش‌کان‌یا ن‌ه‌م‌وی (National Disability Insurance Scheme) ل مال‌پ‌را www.ndis.gov.au نان ب ر‌یا ت‌ی‌ل‌ی‌ف‌ونا بو 1800 800 110 نان 131 450 ئ‌م‌گ‌ر و‌م‌ر‌گ‌یر

8. گهلو ته ههوجهتی ب وهرگیر نان وهرگراندنا زانیاریان ههیه؟

تهفاهیا خزمهتین تیکلداری کهسین بیشیان و نفیشکان کو بوودجیا وی ژ نالیی دولهتا پاریزگهها کووینزلهندی قا تین دابینکرن، دق ل گوری پښوېستی ب وهرگیر بکهفن بهر دهست و تو دکاری داخوازا وهرگیر بکی. بهرنامهیا سیگورتایا نفیشکانیا نهتموویی ژ وهرگیر داتینه بهر دهست. وهرگیر هین دین و دق زانیاریین وه ب ناوایهکی نهینی راگرن. نمف خزمهت همر وها دق زانیاریان ب ناوایهکی داین بهر دهست کو بکاری وان فام بکی، و مک میناک دکاری ژ وان بخوازی کو ناگاهیان ب زمانئ ته وهرگیرین.

9. پشتگری

نهگمر ژبو هلیخستنا ههوجهتین خوه، ته پښوېستی ب نالیکارین ههیه، رهنکه بکاری فان نالیکاریان ژ نریخستنهکا پشتگر وهرگری.

ل کووینزلهندی دکاری ب فان همژماران بکهفی تیکلین.

3354 4900

AMPARO Advocacy (Brisbane)

4922 0299

پشتگری ژ وهلاتین کاپریکورن (Rockhampton)

5564 0355

پشتگری گولد کوست

4725 2505

پشتگری سهرخوه یا تاونسویل

3281 6006

خزمهتین پشتگری نافچهپی یا نیپسویچی

4957 8710

کومپانیا پشتگری یا مهک کی

3844 4200

کومپانیا پشتگری یا کووینزلهندی

4031 7377

کومپانیا ماف د پراتیکي دا (کارینس)

3255 1244

ناخافتن ژ نالیی ته قا (بریسبین / کابوولچر)

5442 2524

پشتگری ژ وهلاتیان نا سان شاین کوست

3812 7000

نافندا پشتگری و پشتفانیی یا (Ipswich)

4616 9700

نافندا پشتگری و پشتفانیی یا (Toowoomba)

1800 422 015

کهسین نفیشکان ل ناوستر البایی

(باندابوورگ، فریسهر کوست، لوگان، مونت نیسا، سان شاین کوست)

(Blurb from "AMPARO Advocacy(Brisbane)", left in English).

دکاری دوزی قهکی.

ژ بیر نهکه، نهگمر ژ ته را بی گوتن کو بن ریخستنهکی را بکهفه تیکلین، لی نالیکاریا ته نهکرن، دکاری قهگری و نالیکاریهکا باشتر بخوازی نان همتا دوزی قهکی.

نهگمر ههست دکي ژ بهر چاندا جياواز نان نفیشکانیی کهتی بهر جهیکاریی، دکاری دگل کومیسوونا تیکوشینا دزی جهیکاریی یا کووینزلهندی ب همژمارا 1300 130 670 بکهفی تیکلین.

This information has been developed by AMPARO Advocacy Inc.

(نهف ناگاهی ژ نالیی AMPARO Advocacy فا هاتییه نامادهکرن)

Whilst every care has been made to ensure that it is correct at time of publication, this material is meant to give a general overview but may not be accurate, current or complete to your situation. Further individual advice is highly recommended.
Date - October 2016

(تەقی کو هەر جووره کریارا لازم ژبو دلنیاوونا ژ راستیا ناگاهیان د دەما وەشانندی دا پێک هاتیە، ئەف ناگاهی ب مەبەستا رابەر کرنا شیرۆفەیکە کورت هاتیە بەرچاگرتن، لێ رەنگە دەقیق، تیکلدارێ دەما نەها و تام ل گۆری رەوشا تە نەبن. پێشنیار ئەفە کو رێنیشاندانین زێدەتر وەربگری. دەم - جۆتەها 2016 ئان)

53 Prospect Road, Gaythorne, QLD 405
PO Box 2065, Brookside Centre, QLD 4053
www.amparo.org.au info@amparo.org.au

phone 07 3354 4900
Interpreter Service 131450

(Amparo Advocacy inc. Contact details left in English)

CarersQLd would like to thank AMPARO Advocacy for granting permission to have this information translated into Kurdish Kurmanji

(CarersQLd وۆئۆلد دخوازه کو ژ AMPARO Advocacy ژ بەر دەستوورا وەرگەراندا ئان ناگاهیان ب زمانێ کورمانجیا بادینی سپاسیی بکە.)

CarersQLD/NDIS Toowoomba Office
632, Ruthven Street, Toowoomba, QLD 4350
toowoombaLAC@carersqld.com.au
Phone 07 46462 800

(CarersQLD/NDIS Contact details left in English)